

ZAKLJUČNI NAGOVOR

**predsedujočega OVSE dr. Dimitrija Rupla
na 13. Ministrskem svetu OVSE
Ljubljana, 5. december 2005**

»Pogled v prihodnost«

Dame in gospodje,

Dragi prijatelji,

Ekscelence!

Za nami sta dva dolga dneva zanimivih izjav in trdih pogajanj. Ponovno smo potrdili naše zaveze, poudarili pomen OVSE in sprejeli ukrepe za povečanje njegove učinkovitosti.

OVSE je hkrati praktična organizacija in organizacija vrednot in načel. Naše skupne vrednote nas združujejo in naše skupne zaveze so v pomoč tistim, ki so nam zaupali to delo. Ko se pripravljam na zaključek predsedovanja organizaciji, bi vam rad predstavil nekaj svojih vtisov o minulem letu.

OVSE ostaja odločilna organizacija v številnih pogledih, organizacija, ki bo tudi v prihodnje luč upanja za vse, ki živijo v slabih političnih in socialnih razmerah. Državljeni naših držav od Vancouvra do Vladivostoka iščejo odgovore na svoja vprašanja pri OVSE; v nekaterih primerih je to naslov, ki mu dajejo prednost, ali celo njihov edini naslov.

Prijatelji, uspešni bomo le pod pogojem, da bomo še naprej pomagali svojim državljanom, da si pomagajo sami.

Na vseh svojih potovanjih kot predsedujoči OVSE sem zagotovil, da sem se poleg uradnih obiskov srečal tudi s predstavniki nevladnih organizacij, opozicijskih skupin in civilne družbe. Ne predstavljam si, da bi lahko še naprej gradili in krepili pluralistične in demokratične institucije, če si ne vzamemo časa tudi za razvijanje temeljnih prvin demokratične družbe.

Presenečen sem bil, kako podobna so bila mnenja in zahteve nevladnih organizacij – toda predvsem so si želeli, da bi jih kdo poslušal. OVSE jih posluša in jih bo poslušal – v Sloveniji, Združenih državah in Ruski Federaciji, Belorusiji, Uzbekistanu, Turkmenistanu in Tadžikistanu.

Dame in gospodje!

Kot sta včeraj, ob začetku zasedanja ministrskega sveta povedala slovenska predsednik republike in predsednik vlade, moramo razširiti območje človekove varnosti. Takšna širitev je naša skupna zaveza in najpomembnejša prednostna naloga. Demokratični kapital in gospodarska blaginja potrebujeta temelj – to pa je prav človekova varnost. Mislim, da obstaja neposredna povezava med občutkom varnosti vsakega posameznika in njegovo inovativnostjo.

V tem letu sem opazil kar nekaj napredka v številnih državah, katerih voditelji iskreno iščejo načine za izboljšanje varnosti svojih državljanov. Nekatere druge zadeve pa so bile precej manj spodbudne. Še vedno sem zaskrbljen zaradi nazadovanja reform v Uzbekistanu. S svojimi uzbeškimi partnerji bi morali čim hitreje najti način, kako zmanjšati prepada, ki nas trenutno razdvaja. OVSE ostaja odločilen za sporazumevanje.

Nikakršnega opravičila ni za to, da vedno znova ne uspemo delovati skladno z odgovornostjo, ki smo jo prevzeli. Sodelovanje v OVSE ne sme biti le »brezplačen izlet«. Sodelovanje v OVSE pomeni predvsem prevzemanje odgovornosti in spoštovanje zavez. Dopuščanje hudih kršitev spodkopava verodostojnost naše organizacije v očeh vseh, ki računajo z nami – torej naših državljanov. Če izgubimo njihovo pozornost in njihovo zaupanje, se bojim, da bomo izgubili tudi razlog in smisel za svoj obstoj.

Tako je obžalovanja vredno, da po šestih letih še vedno razpravljamo o carigrajskih zavezah iz leta 1999 o umiku ruskih čet iz Moldove.

Spoštovani kolegi,

Kot predsedujoči sem štel Jugovzhodno Evropo za prednostno nalogo. Ta regija je najboljši zgled, zakaj lahko v zvezi z našo organizacijo govorimo o dodani vrednosti. Status Kosova bo treba razrešiti in prej ko to storimo, bolje bo. OVSE mora nadaljevati z dolgoročnim delom na

Kosovu, pri čemer mora uporabiti svoje potrjene izkušnje na področjih vzpostavljanja institucij in demokracije, človekovih pravic in vladavine prava ter svojo široko prisotnost na terenu, da bi pomagal v vseh prizadevanjih za razvoj večetnične in strpne družbe.

Pogajalskemu procesu bi morali dati resnično priložnost. Prav tako vas pozivam, da razmišljate tudi o prihodnosti Srbije, ne le o prihodnosti Kosova. Srbija potrebuje jasno evropsko perspektivo.

Tudi v prihodnje bo OVSE na Zahodnem Balkanu igral pomembno vlogo. Zahteve so raznolike in sprijazniti se moramo z dejstvom, da ta regija ni več homogena. Hrvaška je že na poti proti Evropski uniji, Makedonija ji bo kmalu sledila. Tveganja in prednostne naloge mednarodne skupnosti – in nenazadnje OVSE – pa se razlikujejo.

Naslednje leto bo OVSE najverjetneje opazoval referendum o neodvisnosti Črne gore. Tu bo odgovornost ogromna, saj bo veliko odvisno prav od naše ocene.

Dragi prijatelji,

Leta 2005 smo oživili OVSE. Naša razprava je odprta, odkrita in po moje pozitivna. Skušamo premostiti velike razlike med našimi stališči in svojim belgijskim prijateljem predajamo vodstvo organizacije v dobrem stanju.

Sporazumeli smo se o načrtu reform in to je izredno pomembno za prihodnost te organizacije. Poleg tega smo dobili novo lestvico prispevkov ter sposobnega generalnega sekretarja. Vse to so dobre novice.

Prihodnje leto bomo lahko resnično poželi uspehe dela, ki smo ga letos opravili v Kirgiziji, Azerbajdžanu, Gorskem Karabahu in Gruziji. Vlado Kirgizije pozivam, da pospeši ustavno reformo, saj je to obljubila kirgiškemu narodu. V mnogih pogledih je to tudi temelj trajne stabilnosti.

Prihodnje leto bo na območju OVSE nekaj ključnih volitev. Volitve so temeljna preizkušnja demokracije. Volivci morajo biti prepričani, da imajo glas v poštenem procesu, ki odraža voljo

naroda. OVSE si je zaslužen pridobil ugled strokovnosti v zvezi z volitvami in treba ga je ohraniti in okrepiti, če je le mogoče.

Toda volitve so le del demokratičnega procesa.

Azerbajdžan je na pragu nove dobe in resnično upam, da bo uspešen. To pa zahteva politično stabilnost. Volitve niso bile v skladu s številnimi standardi OVSE in vlada mora hitro ukrepati, da bo odpravila pomanjkljivosti. Prepričan sem, da v tem trenutku najzanesljivejša pot naprej vodi prek dialoga med vlado in opozicijo.

Stabilen Azerbajdžan odpira dobre možnosti za rešitev zamrznjenega konflikta v Gorskem Karabahu. Prepričan sem, da smo tik pred rešitvijo. Slovenija je tudi po koncu predsedovanja pripravljena prispevati svoj delež kot spodbujevalka dialoga. Odnosi med Armenijo in Slovenijo so dobri, kar ni potrdilo zgolj odlično sodelovanje v OVSE, temveč tudi nedavni obisk armenskega predsednika v Sloveniji.

Pomembno je, da nenehno iščemo trajno rešitev. Zastoj v pogajanjih ne prispeva k regionalni stabilnosti in ni v interesu teh dveh južnokavkaških držav. Prihodnja blaginja v Gruziji in napredek v Južni Osetiji bosta do neke mere odvisna tudi od stabilnosti celotnega Južnega Kavkaza. Svojega belgijskega kolega zato pozivam, da še naprej krepi dialog v regiji, predvsem med Tbilisijem in Tskhinvalijem.

Spoštovani kolegi,

Ministrski vrh v Ljubljani nam je dal novo perspektivo. Vsi bomo pridobili, če bomo krepili sodelovanje z institucijami, kot sta NATO in EU, ter različnimi nevladnimi organizacijami. Na ta način lahko podvojimo svoja prizadevanja in prihranimo sredstva. Letos smo dobili edinstveno priložnost, da v preteklosti najdemo navdih za poživitev in okrepitev prizadevanj za prihodnost.

Stopimo naprej skupaj, v duhu solidarnosti in partnerstva, ter izboljšajmo svojo kolektivno varnost s sodelovanjem. Krepimo dialog med civilizacijami.

Baklo predsedovanja zdaj predajam svojemu kolegu Karlu De Guchtu. Bodi previden, Karel. To je goreča bakla.

Pa šalo na stran. Zagotavljam ti, da lahko vedno računaš na mojo popolno podporo in vem, da ti bo koristno pomoč nudila tudi nova kolegica v Trojki, Španija. Čestitam tudi Finski za odločitev, ki je podprla njeno predsedovanje OVSE leta 2008.

In vsem vam, kolegi, se zahvaljujem za podporo v letošnjem letu. Menim, da je bilo to ministrsko zasedanje, kakor tudi celo leto, na splošno dobro. Zdaj pa poglejmo v prihodnost.

Slovenija se od vas poslavlja in vam želi varno pot domov!

Hvala!